

Het dagelijkse leven van de manschappen in het fort.

Alle officieren en manschappen, die in het fort (of in de kazerne in Muiden) waren gelegerd, hadden zich te houden aan de “grondslagen der krijgstucht” en de “inwendige regelen der dienst” van de Vestingartillerie.

Daarbij was sprake van een trapsgewijze ondergeschiktheid. Deze was gegrond op rechtvaardigheid, standvastigheid en vanzelfsprekende gehoorzaamheid, die ieder ondergeschikte aan zijn taak en plicht hield. Echter uitdrukkelijk was vastgesteld dat een meerdere “zacht en vaderlijk” diende op te treden, om iedere onderdrukking te voorkomen. De minderen moesten hun meerderen zonder meer en letterlijk gehoorzamen, maar ook in hen “weldadige voorgangers” zien. De meerdere mocht zich nimmer een beledigende uitdrukking veroorloven en kon orders alleen overeenkomstig de wet en de rede geven.

De wijze van huisvesting.

In en om het fort (of de kazerne) moest te allen tijde de meeste orde en zindelijkheid heersen. Genoemd daarbij wordt, dat de bedkribben en nachtlegers 21 tot 28 cm. uiteen moesten staan. De naam van iedere kanonnier moest boven zijn slaapplaats aangebracht zijn en zijn ransel, altijd behoorlijk gepakt en toe gesespt op de bovenplank van het kledingkastje liggen. Nauwkeurig was vastgesteld waar de persoonlijke uitrusting van iedereen geborgen moest worden en waar het zwaard.

De voeding.

Iedereen was verplicht de aangeboden voeding (maaltijden e.d.) tot zich te nemen. Alleen met schriftelijke toestemming van de compagniecommandant kon daarvan worden afgeweken. Het brood werd eens per twee dagen uitgereikt en op daartoe bestemde planken gelegd, de plaats voor iedere man was daarop met zijn naam aangegeven.

De “inleg” per kanonnier was vastgesteld op f. 0,33 per dag. De sergeant-menagemeester moest ervoor zorgen dat hij niet meer uitgaf dan f. 0,23 voor voeding, zodat f. 0,10 per man per dag aan zakgeld overbleef. Onderofficieren, die over het algemeen apart aten, kregen voor f. 0,05 per dag iets betere voeding. Ook voor officieren was er een aparte regeling.

De hele boekhouding rond voeding en zakgeld was tamelijk ingewikkeld en bureaucratisch, tot aan ondertekening van de compagniecommandant aan toe, met gebruik van vele formulieren. Dit ook al omdat gestraften hun zakgeld moesten inleveren en sommigen op water en brood hun strafdagen uitzaten.

De boekhouding over voeding en zakgeld, werd in de kamers opgehangen waardoor iedereen daar inzage in had.

Er werd veel ansjovis (met rijst) gegeten die toen veel voorkwam in de Zuiderzee. Voorts de bekende “rats, kuch en bonen” die met volhardende eentonigheid werd bereid.

Het algemeen gebruik van koffie na de reveille werd zoveel mogelijk bevorderd.

Corvees.

In het fort was een er zogenaamde “ordeweek” die liep van zondag 12.00 uur tot de volgende zondag 12.00 uur. Beurtelings werd 1 luitenant, 1 sergeant en 1 korporaal benoemd voor de orde en netheid in het fort.

Zo wees de “sergeant van de week” volgens een strak systeem de kanonniërs aan die corvee moesten verrichten. zoals het schoonhouden van het fort, het uitbrengen van de maaltijden, het transport van steenkool voor de machinekamer, het schoon houden van de privaten enz. enz. Een belangrijk corvee was het bereiden van de maaltijden. Daarbij moesten zeer veel

aardappelen worden geschild en uien gesneden (voor 200 man!). Iedere kanonnier kon voor de duur van 5 tot maximaal 10 dagen worden aangewezen als kok. Zij werden bijgestaan door een “bijkok”.

Dagindeling.

7.00 uur: (of eerder) reveille wordt geblazen door de hoorndragers. De manschappen staan allen op en kleden zich aan. De korporaals houden in de slaapkamers appèl, brengen dan rapport uit aan de sergeant-majoor die weer rapport uitbrengt aan de adjudant-onderofficier. De korporaals geven de manschappen opdracht de kamers te vegen en te luchten en de bedden op te maken. De korporaals maken verder rapport van de zieken aan de sergeant van de week.

8.00 uur: nu volgt weer een ingewikkeld bureaucratisch proces van tellingen en rapportages van de ene officier naar de andere.

8.30 uur: brood met koffie. Corvee werkzaamheden.

10.00 uur: appèl voor de soep. De luitenant van de week houdt inspectie op de kamers.

Oefeningen zoals voor die dag zijn gepland.

14.00 uur: middag appèl (*vermoedelijk*).

15.00 uur: appèl voor het middageten.

15.30 uur: appèl voor de wachtparade (=ceremoniële wisseling van de wacht). Oefeningen en corvees zoals voor de dag gepland. Of ook wel “werktoeren” aan materieel, de grote wapenen en de vesting.

20.00 uur: appèl voor het avondeten (*vermoedelijk*).

21.00 uur: taptoe, een kleine parade met de hoornblazers die twee maal 1 kwartier duurt.

22.00 uur: avondappèl op de kamers

22.30 uur: “laatste sein” voor het uit doen van licht en vuur.

Op iedere 1e zaterdag van de maand was er een uitgebreide “inspectie” door de commandant. De zakboekjes van alle manschappen werden dan nagezien en ook werden de krijgsartikelen voorgelezen. De krijgsartikelen (regels) werden ook extra voorgelezen door de sergeant-majoor, aan iedere rekrut op het middagappèl; binnen 24 uur na zijn aankomst op het fort/kazerne.

Op alle andere zaterdagen was er om 8.00 uur inspectie op de kamers door de pelotonscommandanten over de wapens en andere uitrusting. Deze was dan keurig op de bedden uitgespreid.

De rest van de zaterdag werd de mannen “vrijgelaten” aan onderhoud en reiniging van hun uitrusting (ook het naaiwerk) en het schrobben van de kamer. Dit “poetsen” was ook aan vele regels gebonden en er werd scherp toezicht op gehouden.

Op zondag in de morgen was er “appèl tot de kerkparade”. Men trad dan aan “in groot tenue”.

De straffen.

Straffen moesten, alleen na behoorlijk onderzoek, volgens het reglement van de krijgstucht worden opgelegd, en door de commandant worden bekrachtigd. Bij herhaling van dezelfde overtreding moest de straf trapsgewijze worden verzwaaard.

Een gestrafte die meende te zwaar of ten onrechte te zijn gestraft, kon daarover zijn beklag doen. Doch alleen nadat hij de hem opgelegde straf eerst geheel had ondergaan.

De lichtste straf was het “provisioneel arrest”. Men heette dan “geconsigneerd” te zijn en mocht dan gedurende een bepaald aantal dagen de kazerne niet uit. De geconsigneerden moesten een witte C ter grootte van 4 cm. op de linker bovenarm dragen.

De zwaardere straffen werden uitgezeten in de “strafkamers” waar men, gedurende een bepaald aantal etmalen, de nachten en de vrije tijd doorbracht. De gestraften moesten dus wel deelnemen aan de oefeningen en de corvees.

-Het Cachot was er voor de manschappen, waarin enkel een brits stond met los stro en enige oude kapotjassen .

-De Politiekamer was er voor de onderofficieren (en ook wel voor manschappen met lichtere vergrijpen). Deze was voorzien van huisraad als de gewone slaapvertrekken.

-De Provoost was er voor de officieren (en ook wel voor de onderofficieren) en was weer wat comfortabeler ingericht.

-Op water en brood gestraften waren verstoken van de gewone voeding en hun zakgeld ging naar het “reparatiefonds”.

Beschonkenen.

Dronken manschappen moesten te allen tijde “met beleid en omzichtigheid” worden behandeld.

Men moest de dronkaard, met goede woorden en zachtheid, naar zijn kamer zien te krijgen en hem daar aan zijn kameraden overgeven. Dezen moesten hem dan tot bedaren laten komen en elke ruwe behandeling of opwinding vermijden. Als de beschonkene weerspanning was en geweld uitlokte moesten meerderen zich verre van hem houden. Dit om insubordinatie (belediging van een meerdere) te vermijden. Straf werd hier dus niet (direct) toegepast. De sergeant en de korporaal van de week werden ingeschakeld om toe te zien op de bewaking van de dronkaard. Ook werd de commandant van de politiewacht gewaarschuwd, die er op moest toezien dat de snoodaard niet de kazerne zou verlaten.

Hoe zachtvaardig men ook omging met dronken kanonniers, bij herhaalde en aanhoudende dronkenschap volgde overplaatsing naar het depot van discipline. Onverbeterlijke dronkaards werden met een briefje van ontslag weggezonden.